

The Central Archives for the History of the Jewish People Jerusalem (CAHJP)

ארכיון הרב משה כלפון הכהן P 157

הרב משה כלפון הכהן (תרל"ד- תש"י, 1874-1950) היה רבה הראשי וראש אב-בית הדין של ג'רבה שבתוניסיה. במשך שנות פעילותו הרבות כמנהיגה הרוחני, הדתי והציוני של קהילת ג'רבה הוא היה קשור בקשרים אמיצים עם מוסדות ארץ ישראל, רבניה מנהיגיה.

הרב כלפון כתב מספר חיבורים, בעיקר הלכתיים, ביניהם: *ברית כהונה*, הכולל קובץ מנהגים של קהילת גרב'א, *שואל ונשאל*, *דרכי משה* ועוד.

האוסף המתואר להלן יש בו, על אף כמותו הקטנה, כדי לשקף את מיגוון פעילותו הדתית והציבורית של הרב ואת קשריו הרבים עם רבני הישוב היהודי ומנהיגיו בארץ ישראל. בין הרבנים שאתם נשא ונתן בהלכה ובנושאים אקטואליים שונים נמנים: הראי"ה קוק, הראשון לציון הרב יעקב מאיר וחתנו הרב רפאל עזריאל, הראשל"צ הרב מאיר חי עוזיאל, חיים סמאג'ה, מאיר רופא, עובדיה הדאיה, רבנים לבית אלישר ועוד.

האוסף כולל 55 מכתבים (פרטיים וקהילתיים), תעודות, חוזרים, קבלות ושטרות, חלקם בכתב יד וחלקם במכונת כתיבה. רוב החומר כתוב בעברית ומיעוטו בערבית ובצרפתית.

חומר נוסף בארכיון המרכזי על הרב כלפון ופעילותו ניתן למצוא בתיקים TN/Dj/3,5,6 ובמקורפילים HM2/922-924.

תרע"ח 1918	מכתב מאת בית החולים "משגב-לדרך" בירושלים אל הרב הכהן (ג'רבה) ובו בקשת סיוע לשיקום בית החולים. המכתב חתום על ידי הרבנים, אברהם ביגאג'ו, בנימין אלקוצייר, חיים מיכל מיכלין, אליהו פאניז'ל, רפאל ישראל ויצחק דאסה	1
תרפ"ב 1922	מכתב מאת ועד היובל לכבוד הגאון מנחם נתן אויערבאך בירושלים אל הרב כלפון ובו בקשה לשלוח תרומות לשם יסוד "קרן התורה" להדפסת ספריו של הגאון, חתן היובל. המכתב חתום על ידי רבנים שונים מירושלים ביניהם, שלום הדאיה, נחום פרימאן, חיים ליהקין ועוד	2
תר"צ 23.1.1930	מכתב מאת בית החולים "משגב-לדרך" בירושלים אל הרב כלפון ובו בקשה לסייע לשליח בית החולים, הפרופ' אסף חי כהן, באיסוף תרומות בעקבות פרעות תרפ"ט ובשל הצורך הדחוף בשיקום בית החולים	3

תרצ"א 1931	מכתב מאת הקרן הקיימת לישראל, חתום על ידי מר ישעיהו שפירא, אל הרב כלפון ובו ברכות לרגל חג הפסח ובקשת סיוע לקק"ל	4
תרצ"ט 1938	מכתב מאת הקרן הקיימת לישראל (מחלקת החרדים), חתום על ידי הרבנים מ.ד. גרוס וח'. בורנשטיין, ובו קריאה לסייע בתרומות כספיות למען רכישת קרקעות בארץ ישראל	5
1935-1936	2 מכתבים מאת הסוכנות היהודית לארץ ישראל אל הרב כלפון בעניין רישיונות עלייה לארץ ישראל עבור יהודים מג'רבה	6,7
כסלו תרצ"ו 1935	מכתב מאת עיריית תל אביב, חתום על ידי מזכיר העיר מר יהודה נדיבי	8
1935	מכתב מאת הספריה ע"ש הרמב"ם של עיריית תל אביב	9
1935	מכתב מאת בנק "אנגלו-פלשתינה" אל הרב כלפון ובו מידע על צורות הפקדה שונות של כסף בבנק זה	10
תרצ"ה 4.4.1935	חמישה דפים הכוללים את "דברי הועד הלאומי לישוב ארץ ישראל ובתפוצות הגולה" על הכרזת חודש הרמב"ם מעל הר הצופים בירושלים (חודש זה נועד להיות חודש זיכרון ולימוד בתורתו של הרמב"ם). על הדברים חתומים רבני ארץ ישראל, הראי"ה קוק והראשל"צ יעקב מאיר	11
תרצ"ה-תרצ"ז 1935-1937	שלושה מכתבים מאת ישיבת מרכז הרב (הישיבה המרכזית העולמית) אל הרב כלפון בעניין סיוע כספי לישיבה (תרומות וכיו"ב). המכתבים חתומים על ידי הרבנים הראי"ה קוק, יעקב משה חרל"פ ושולם נתן רענן-קוק	12-14
תרצ"ו 1936	מכתב מאת לשכת המודיעין הציונית לתיירים בארץ ישראל אל הרב כלפון ובו אישור קבלת מכתב והמחאה כספית	15
אדר תש"ד 1944	מכתב מאת חברת "דבר עיברית" שבחארא כבירא, ג'רבה אל הרבנות הראשית בג'רבה ובו בקשה לקבלת רשיון לקבץ כסף למימון פעילות החברה. המכתב חתום על ידי נשיא החברה (בן ציון הכהן) ורבה	16
תרפ"ב 1922	מכתב מאת הרב יעקב מאיר (ראשל"צ בארץ ישראל) אל הרב כלפון בעניין נשיאת תפילה למען ק"ק גרב'א	17
תרפ"ז 1927	מכתב מאת הרב יעקב מאיר אל רבני "הקונסיסטואר" בג'רבה ובו בקשה לסייע בידי השד"ר, עקיבא אביטבול, שנשלח לתוניס לאסוף תרומות עבור בית החולים "משגב-לדרך" בירושלים	18
תרצ"ב 1932	2 מכתבים אל הרב כלפון חתומים על ידי רבנים מארץ ישראל ביניהם אברהם עזריאל, יעקב לוי יהודה אלעזר ועוד בעניין משלוח תרומות עבור תלמידי חכמים בירושלים	19-20
תרצ"ג 1933	מכתב מאת הרב יעקב מאיר אל הרבנים מרדכי נחום הכהן ור' כלפון בעניין נשיאת תפילה למען ק"ק ג'רבה	21

תרצ"ג-תרצ"ד 1933-1934	שני מכתבים מאת הרב רפאל עזריאל (חתן הראשל"צ יעקב מאיר) אל הרב כלפון בעניין משלוח 10 עותקים מן הספר "מזמרת הארץ" לר' אביגדור עזריאל (מייסד ישיבת בית אל בירושלים)	22-23
אדר תש"ד 1944	מכתב מאת הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל אל הרב כלפון המאשר את קבלת הספרים ברית כהונה ומנהג ותקנות עי'ת גרבה יע"א ומודיע על הקמת ישיבה בשם "שערי ציון" בירושלים, המתנהלת בראשותו	24
תש"ד 1944	ברכה לראש השנה כתובה בידי הרב עוזיאל	25
כ"ה בשבט תש"ה 1945	מכתב מאת הרב עוזיאל אל הרב כלפון המאשר את קבלת המבוא לספר יד משה וממליץ על הוצאתו לאור. כמו כן הוא מבקש להשתדל לשלוח נדבות לישיבת "שערי ציון" בראשותו של הרב עוזיאל	26
תש"ה-תש"ו 1945-1946	2 מכתבים מאת הרב עוזיאל אל הרב כלפון ובו שתי שאלות חכם: א. בעניין חלוקת ירושה (כ"ג בשבט תש"ה) ב. בעניין ברית מילה (כ"ה באייר תש"ו)	27-28
תש"ו 1946	שני מכתבים זהים בתוכנם מאת הרב עוזיאל אל ק"ק תוניסיה, בהם מבקש הרב עזרה כספית לישיבת שערי ציון שבראשותו: א. כתוב בערבית-ספרותית, 14.3.1946 ב. כתוב בעברית במכונת כתיבה, ו' באייר תש"ו	29-30
י"ב באדר ב' תשי"א 1951	מכתב מאת הרב עוזיאל אל הרבנים, רחמים חויתא כהן, שלמה מאזין ומשה הכהן בקהילת גרבה ובו דברי נחמה על מותו של "אותו צדיק חסידא ופרישתא"	31
תרס"ב 1901	מכתב מאת הרב יעקב שאול אלישר, חכם באשי (ראש הרבנים בעה"ק ירושלים) אל הרב כלפון ובו אישור קבלת תרומה כספית, תרס"ב 1901	32
תר"ע 1909	מכתב מאת הרב חיים מ.אלישר(ירושלים) אל הרב כלפון תר"ע, 1909	33
תרס"ה 1905	מכתב מאת מר בן ציון אברהם קואיניקה עורך "המאסף" אל הרב כלפון בעניין נוהלי רישום כמנוי על העיתון	34
תרס"ה 1905	מכתב מאת הרב נחמן בטיטו (רב בירושלים) ובו אישור קבלת סכומי כסף שונים עבור קברים	35
תרפ"ג 1923	מכתב מאת מר חיים מיכל מיכלין, איש ירושלים, אל הרב כלפון בעניין משלוח אתרוגים אליו	36
תרפ"ה, תרפ"ו 1925, 1920	2 מכתבים מאת הרב חיים סמאג'ה אל הרב כלפון (בין היתר מספר הרב על המצב בארץ באותם הימים, על הפרעות, על מינוי נציבים מטעם ממשלת בריטניה ועוד...)	37-38
תרפ"ו 1926	מכתב מאת ר' מאיר הרופא, שד"ר אל הרב ציון הכהן ובו בקשה לאפשר לו לקיים שליחותו	39

תרצ"ז 1930	מכתב מאת הרב יעקב ח' זריהן (ראב"ד בעיר טבריה) אל הרב כלפון בעניין שאלה הלכתית בנושא אתרוגים לחג הסוכות	40
תרצ"ז, תשי"ט 1959; 1930	3 מכתבים מאת הרב עובדיה הדאיה אל הרבנים אברהם ונסים הכהן (בנו ונכדו של הרב כלפון)	41-43
תרצ"ב 1932	תשובה בענייני הלכה (אישות) לרב כלפון, חתומה בידי הרבנים בן-ציון קויאנה ויעקב מאיר	44
תרצ"ז 1937	מכתב מאת הרב יעקב חי אביכזיר (שליח כוללות ועד עדת הספרדים בירושלים) אל הרבנים כלפון ורחמים חי חויתא הכהן	45
תרצ"ז 1937	מכתב מאת מר יוסף ח' כהן אל הרב כלפון בעניין קבלת הספר דרכי משה ובעניין עלייתו של זה האחרון לארץ ישראל	46
אין תאריך	מכתב מאת מר מצליח כהן אל הרב משה כלפון בעניין שיגור מורה מטעם חברת "הברית העברית העולמית" מארץ ישראל לתוניס	47
אין תאריך	מכתב מאת אדם בשם ליבוש שיפמאן, איש צפת, אל הרב כלפון ובו בקשה לסיוע כספי בשל מצוקה כלכלית חמורה בה שרויים הוא ובני ביתו	48
1929-1944	5 מכתבים מערים שונות בצפון אפריקה (נאבל שבתוניס, ספאי שבמרקו, אלכסנדריה) אל הרב כלפון בענייני קהילה, עלייה ובעניין ספריו	49-53
1930-1931	שטר הלואאה בין הרב שלמה הכהן ואחותו מרים (עברית וצרפתית)	54
תרצ"א 1931	מכתב מאת הרב כלפון אל הרבנים: הראי"ה קוק והראשל"צ הרב יעקב מאיר ובו שאלה בהלכה (בדבר התרת אכילתם של תרנגולי הודו)	55